
ГАЙДАЙ Н.В.,

кандидат медичних наук, доцент
кафедри акушерства і гінекології,
Запорізький державний медичний
університет, м. Запоріжжя, Україна

РЕВЕНЬКО О.М.,

кандидат медичних наук, асистент
кафедри акушерства і гінекології,
Запорізький державний медичний
університет, м. Запоріжжя, Україна

ОЛІЙНИК Н.С.,

кандидат медичних наук, асистент
кафедри акушерства і гінекології,
Запорізький державний медичний
університет, м. Запоріжжя, Україна

СУЧАСНІ ОСВІТНІ, ПЕДАГОГІЧНІ ТА ОРГАНІЗАЦІЙНІ УМОВИ ЩОДО ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ СТУДЕНТІВ З АНГЛОМОВНОЮ ФОРМОЮ НАВЧАННЯ З ФАХУ «АКУШЕРСТВО І ГІНЕКОЛОГІЯ» В УМОВАХ ЗАПРОВАДЖЕННЯ ЄВРОПЕЙСЬКИХ СТАНДАРТІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ В УКРАЇНІ

This work is devoted to the new methods of training of English – speaking students at the department of Obstetrics and Gynecology of ZSMU. It is offered new methods of educational work in the university's on-line system, including the development of practical skills, analysis of clinical situations, monitoring the assimilation of emergency care, by variety of scientific work.

Key words: *English speaking students, obstetrics and gynecology, distance learning, educational system MS "Teams", moderator, assimilation of emergency care, on-line mode, students scientific society.*

Робота присвячена сучасним методам оптимізації навчального процесу англomовних студентів в сучасних умовах, пов'язаних з дистанційним навчанням в системі «Teams», шляхом залучення їх до роботи в симуляційному центрі університету, удосконаленням практичних навичок, розглядом клінічних

ситуацій, контролем засвоєння невідкладної допомоги рівнем педагогічної і практичної майстерності викладача. Залученням до науково-дослідної роботи в студентському науковому товаристві на кафедрі акушерства і гінекології ЗДМУ. **Ключові слова:** англомовні студенти, акушерство і гінекологія, дистанційне навчання, сервіс MS «Teams» , модератор, невідкладні стани, режим on-line, студентське наукове товариство.

Работа посвящена современным методам обучения англоязычных студентов на кафедре акушерства и гинекологии ЗГМУ путем совершенствования практических навыков, разбору клинических ситуаций, уровнем профессионального мастерства преподавателя в условиях работы в режиме on-line . **Ключевые слова:** англоязычные студенты, акушерство и гинекология, дистанционное обучение, сервис MS «Teams», модератор, неотложные состояния, on-line режим, научный студенческий кружок.

Розвиток сучасного суспільства диктує новітні принципи освітнього процесу. У зв'язку з актуальною ситуацією пандемії, в Запорізькому державному медичному університеті розроблено положення про проведення форм контролю при організації освітнього процесу за змішаною формою навчання з повною візуалізацією у синхронному он-лайн режимі, в університеті успішно застосовується дистанційне навчання з залученням сервісу MS Teams” . Сервіс « Групи MS Office 365» застосовується для створення академічних груп студентів.на базі якого формується команда сервісу MS “Teams”. Назва групи відповідає назві групи і в базі даних АСУ ЗДМУ. Модератор кафедри додає акаунти модераторів деканату. Співробітники кафедри, що відповідають за навчальний процес, розробляють формат сценарію проведення практичних занять. Проводиться відбір та рекомендується студентам навчальний матеріал, відеофільми за тематикою практичних занять. База тестів розробляється на кафедрі, зміст затверджується на засіданні кафедри. Модератор кафедри несе відповідальність за нерозповсюдження змісту тестів. Після теоретичної частини практичного заняття, студентам пропонується блок тестів за тематикою заняття. Автоматично, після відповіді студентів, дані заносяться в електронний журнал. Модератор вирішує технічні проблеми, які виникли у студента при виконанні завдання за дистанційною формою.

Інтеграція України до Європейського Союзу та розширення міжнародних зв'язків обумовлюють нові вимоги до рівня професійної підготовки студентів вишів. Після закінчення вишу у лікар повинен мати теоретичні та практичні

знання, володіти методами профілактики, лікування та реабілітації обсягом, необхідним для практикуючого лікаря. Вміти обстежити пацієнта, проводити додаткові обстеження, встановлювати попередній діагноз, призначати лікування та надати першу допомогу при загрозливих життю станах [5, с.44].

Викладач клінічної кафедри одночасно є лікарем. Згідно наказу МОН України №1504 від 04.12.2020 затверджені методичні рекомендації для професійного розвитку науково-педагогічних працівників вищої освіти. Професійний розвиток науково-педагогічних працівників закладів фахової вищої освіти передбачає безперервний процес набуття нових та удосконалення раніше набутих професійних та загальних компетентностей, необхідних для професійної діяльності. Передбачає постійну самоосвіту і може здійснюватися шляхом формальної та неформальної освіти, стажуванням, здійсненням професійної діяльності, виконання більшої складності професійних обов'язків, що дає змогу науково-педагогічному працівнику підтримувати належний або покращувати рівень професійної кваліфікації, що триває усе професійне трудове життя [4]. У зв'язку з цим, яким лікарем він передстає перед студентами, багато в чому визначає етику навчального процесу. Викладач навчає тому, що знає сам, навчає навичкам, якими володіє сам. Не виникають етичні проблеми, якщо викладач багато знає і багато чому може навчити. Основними складовими професійного розвитку науково-педагогічних працівників є підвищення кваліфікації та стажування. Також, шляхом участі у семінарах, вебінарах, майстер-класах тощо. Між викладачем і студентами виникають особливі партнерські відносини: в учбовому процесі при клінічному розборі хворого вони стають колегами. При цьому викладач-клініцист може продемонструвати рівень свого клінічного мислення, вміння розмовляти з хворими, навичкам обстеження, професійний підхід до інтерпретації результатів клініко-лабораторних та інструментальних методів дослідження. Крім того, вміння викладача зацікавити майбутніх лікарів у активній участі у клінічному розборі хворого вислуховуючи і обговорюючи думку студентів [6].

Майбутній лікар повинен залучатися до сучасних технологій надання та обробки інформації – комп'ютеру, Інтернету, тестуванню, діловим іграм. Особливе значення має набуття практичних навичок. Студент повинен не тільки знати, але й вміти. Лікарському вмінню, навичкам можливо навчитися тільки з залученням пацієнтів, коли можливо ознайомитись з анамнезом життя, перебігом вагітності, провести об'єктивне обстеження. При цьому студент стає активним учасником не тільки учбового, але й лікувального процесу, що підвищує його самооцінку і мотивацію до навчання.

Крім знань, зростає відповідальність студента у зв'язку з тим, що в процесі навчання він залучається до лікарської таємниці пацієнта. З цією метою в західно-європейських вищих навчальних закладах залучають волонтерів, акто-

рів в якості пацієнта. Надання навичок щодо виконання норм професійної лікарської етики добре вплине на загальну ситуацію з етикою та правами людини.

Основна концепція міжнародної організації «Суспільство знань» під егідою ЮНЕСКО-«всесвітній єдиний освітній простір» набула особливої актуальності у зв'язку з інтеграцією України в Європейський союз, що передбачає відповідність професійних вимог до лікарів акушерів-гінекологів в Україні із критеріями Європейського союзу. Формування сучасного лікаря - це безперервний процес напруженої праці і самовдосконалення.

На кафедрі акушерства і гінекології ЗДМУ велике значення в програмі підготовки студентів з англomовною формою навчання відводиться лекційному матеріалу з особливостями вікової фізіології і патофізіології, фармакокінетики лікарських засобів, критичним станам з урахуванням сучасних протоколів алгоритму надання спеціалізованої допомоги, показанням до різних хірургічних втручань. Процес навчання на практичних заняттях проводиться з використанням моделювання клінічних ситуацій і тестових завдань. Велике значення надається опануванню практичними навичками як в акушерстві так і в гінекології. Звертається увага студентів на актуальність проблеми ранньої діагностики невідкладних станів для своєчасного проведення лікувальних заходів, що у свою чергу, впливає на результат лікування.

Послідовність цих складових навчального процесу сприяє формуванню клінічного мислення і вдосконалення отриманих знань. Рішити проблему якісного оволодіння практичними навичками та командної роботи при наданні екстреної домедичної та медичної допомоги дає симуляційне навчання.

Одним із шляхів поліпшення підготовки студентів з англomовною формою навчання є залучення їх до наукової роботи в студентському науковому товаристві, що працює на кафедрі і вже має свої традиції. Багаторічний досвід роботи в студентському науковому товаристві підтверджує, що науковий пошук, робота з медичною літературою, дослідженнями їх оцінити не тільки поглиблює знання з окремої акушерської чи гінекологічної проблеми, а й допомагає клінічно мислити, використовувати отримані результати в майбутній практиці. Студенти з англomовною формою навчання з великим інтересом відгукнулись на цей вид самостійної студентської діяльності. Теми наукових досліджень ми обговорюємо заздалегідь, разом зі студентами. Зараз, в сучасних реаліях ці форма роботи не припинена, проходить в он-лайн режимі.

Результатом науково-дослідної роботи є високий ступінь засвоєння учбового матеріалу. Студенти є співавторами друкованих праць, беруть активну участь у конференціях, як в університеті, так і в конференції, що проводяться в різних містах України та міжнародних форумах. За минулий рік студенти нашого університету виступали з доповідями на міжнародних студент-

ських зібраннях в Португалії, Польщі, Бельгії, Чехії, зараховані до громади «Молоді вчені Європи»

Добре, коли майбутній лікар своєю творчою працею і, насамперед, безперервним засвоєнням та удосконаленням фахової освіти, підвищує престиж професії і ВУЗу, де отримує якісне навчання.

Сучасні технології передачі знань ефективно сприяють формуванню майбутнього фахівця, мати поглиблені знання з предмету, більш впевнено почувати себе в професійних ситуаціях.

Наявність мовного бар'єру між пацієнтами та іноземними студентами перешкоджає організації індивідуальної роботи із пацієнткою. У зв'язку з цим, викладач має бути присутнім під час самостійної роботи цілої групи, забезпечуючи синхронний переклад, проводити корекцію опитування та клінічного огляду пацієнтки. Цей факт значно знижує інтенсифікацію навчального процесу.

З метою продуктивного засвоєння на практиці теоретичного матеріалу та закріплення отриманих знань студентів впроваджена робота над типовими ситуаційними завданнями із залученням фантомного курсу. У зв'язку з цим оптимальною є академічна група, що складається з 3-5 іноземних студентів.

Видання навчальних посібників, методичних рекомендацій орієнтує та активізує діяльність студентів на самостійну творчу роботу та сприяє формуванню клінічного мислення, професійних навичок, що створює необхідні умови для успішного навчання.

З цією метою викладачами нашої кафедри написані і видані у двох томах цикл лекцій з сучасного акушерства і гінекології. Також на кафедрі формується фільмотека навчальних відеофільмів за тематикою, створюються тематичні on-line лекції та тематичні курси.

Для закладів вищої освіти підвищення кваліфікації є обов'язковою складовою системи забезпечення якості освіти. Сучасні новітні підходи до навчального процесу у вищій школі формують якісні базові цінності професійної підготовки майбутнього лікаря, науковця. Головною метою української вищої освіти є підвищення її рівня якості освіти, конкурентоспроможності фахівців на ринку праці.

Список використаних джерел:

1. Андрійцев В. Сучасна правнича наука та освіта на шляху до Болонського процесу // Вища школа-2005.-№3.-с.36-54
2. Волосовець О.П. Питання освіти у контексті впровадження засад Болонської декларації у вищій медичній школі//Медична освіта.-2005.-№2.-С.9-16
3. Закон України «Про вищу освіту»- <https://zakon.rada.gov.ua/laws/>

- card/1556 -18.
4. Закон України «Про професійний розвиток працівників»- <https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/4312-17>
  5. Ковальчук Л.Є. Удосконалення самостійної роботи студентів- необхідна умова реалізації ідей Болонського процесу//Галицький лікар,Вісн,2008.т.15.№1.-с.79-81
  6. Положення про акредитацію освітніх програм,за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти.затверджене наказом Міністерства освіти і науки України №977 від 11 липня 2019 року,зареєстрований в Міністерстві юстиції України 08 серпня 2019 р. за № 880/33851- <https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/z0880 -19>.
  7. Хоменко К.П.Тенденції,принципи,закономірності підготовки лікарів у вищих навчальних закладах Польщі//Тематичний випуск «Вища освіта України у контексті інтеграції до європейського освітнього простору».-Додаток до Вип. 37-1 ,Том V(73)
  8. Этапы формирования навыков.Тренировки и тренажеры.[Электронный ресурс].-Режим доступу: <http://psyera.ru/etapy-formirovaniya-navykov-trenirovka-i-trenery-929.htm>

Transliteration of References:

1. Andriytssev V. Modern jurisprudence and education on the way to the Yabolon processes.//High school -2005.- № 3.-p 36-54
2. Volosovets O.P. education issues in the context of the introduction of the principles of the Yabolon declaration in Higher Medical School.//Medical education.-2005.-№2.-p.9-16
3. The law of Ukraine “On higher education”- »- <https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/1556 -18>
4. The law of Ukraine “On the professional development of employees” -<https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/4312-17>
5. Kovalchuk L.E.Improving the independent work of students is a necessary conditionn for the implementation of the ideas of the Yabolon processes.// Galician doctor,Bulletin,2008.t.15.№1.-p.79-81
6. Regulation for accreditation of educational programs preparing graduates of higher education,approved by the order of the MON of Ukraine # 977 dated July 11, registered with the Ministry of Justice of Ukraine of August,8 2019- № 880/33851- <https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/z0880 -19>.
7. Khomenko K.p. Trends,principles,patterns of training of doctor in higher educational institutions of Poland.Thematic issue « Pigher education of Ukraine in the text of integration into the European educational space.»- iupplement to Release. 37-1,t.V(73)
8. Stages of skill formation.Training and simulators.(Electronic resource).-

Access mode: <http://psyera.ru/etapy-formirovaniya-navykov-trenirovka-i-trenery-929.htm>

GAIDAI Nataliia,

Ph.D.of Medicine, Associate Professor of Department of Obstetrics and Gynaecology, Zaporizhzhya State Medical University, Zaporizhzhya, Ukraine
E-mail: gaidai.n@ukr.net

REVENKO Oleksandr,

Ph.D.of Medicine, Assistent of Department of Obstetrics and Gynaecology, Zaporizhzhya State Medical University, Zaporizhzhya, Ukraine

OLIYNYK Natalia,

Ph.D.of Medicine, Assistent of Department of Obstetrics and Gynaecology, Zaporizhzhya State Medical University, Zaporizhzhya, Ukraine
E-mail: Nataliyoleynik830@gmail.com

MODERN EDUCATIONAL, PEDAGOGICAL AND ORGANIZATIONAL CONDITIONS TO THE PROFESSIONAL TRAINING OF STUDENTS WITH AN ENGLISH-LANGUAGE FORM OF STUDY IN THE SPECIALTY «OBSTETRICS AND GYNECOLOGY» IN THE CONTEXT OF THE INTRODUCTION OF EUROPEAN STANDARDS OF HIGHER EDUCATION IN UKRAINE